

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Aino Inkinen
Klimat- och energisamordnare
010-2233359

aino.inkinen@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(3)

2017-06-13

559-1871-2017

Regeringen. Miljö- och
energidepartementet

Remissvar ER 2017:3 Havsbaserad Vindkraft, en analys av samhällsekonomi och marknadspotential

Beskrivning av ärendet

Energimyndigheten har enligt uppdrag i regleringsbrevet 2016 analyserat potentialen för teknikutveckling och reduktion av produktionskostnader för havsbaserad vindkraft inom en 15-års period och en 15-25 års period med kopplad samhällsekonomisk analys av en svensk satsning på havsbaserad vindkraft. Regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i den bifogade rapporten. Länsstyrelsen i Uppsala län har tagit del av rapporten och har följande synpunkter:

Länsstyrelsens synpunkter på rapporten Havsbaserad Vindkraft

Generella synpunkter

Länsstyrelsen stöder Energimyndighetens generella slutsatser att havsbaserad vindkraft i Östersjön kan bli en viktig komponent i fossilfri energiförsörjning i Sverige och Europa 2030-2045. Behovet för ett särskilt stöd före 2030 är antagligen inte motiverat i nuläget, men enligt myndighetens förslag är en reguljär bevakning av utvecklingen befogad för att möjliggöra en framtida utbyggnad. Förslaget till en mindre utbyggnad före 2030 för att dels förbereda inför en möjlig kraftigare utbyggnad, öka svensk kunskap och expertis med tekniken samt testa lokala effekter kan vara befogad om detta utförs med natur- och miljöskyddshänsyn.

Havsbaserad vindkraft har byggts ut kraftigt runt Europas kuster men färre anläggningar har byggts eller planerats i Östersjön. Vindkartläggning identifierar flera områden i Östersjön som vore lämpliga för utbyggnad av havsbaserad vindkraft och teknikutveckling beräknas möjliggöra en kostnadseffektiv infrastrukturutbyggnad på sikt.

Länsstyrelsen välkomnar speciellt analysen av rollen som havsbaserad vindkraft kan ha i energisystemet med 15 och 15-30 års perspektiv, behovet av att möjliggöra robust elförsörjning med effektbalansering samt de möjliga intresse- och målkonflikter som kan uppstå mellan klimat och energimål, naturskydd och övriga riksintressen.

Mer detaljerade synpunkter beskrivs nedan.

Planering och samverkan med andra intressen

Länstyrelsen är positiv till en omställning till fossilfri energiproduktion men platserna för havsbaserad vindkraft måste väljas utifrån ett långsiktigt perspektiv.

Då synpunkter lämnades på utkast till havsplanen för Bottniska viken ansåg Länstyrelsen att för vindkraft ska alternativ till utsjöbankar som lokalisering för vindbruk utredas. Motiveringen är att de är känsliga miljöer med höga naturvärden. Dessutom finns det inte så mycket kunskap i dagsläget om hur vindkraft påverkar dessa värden. I utredningen står det att utsjöbankarna "upplevs" som värdefulla, men Länstyrelsen kan konstatera att de har höga naturvärden t.ex. är Finngrundens Natura 2000-område. Utvecklingen av flytande vindkraftteknik kan ge alternativ som har en minimal påverkan på havsbotten men ytterligare kunskap krävs om den långsiktiga påverkan.

Havsplanen ska enligt HaV redovisa vad som är av riksintresse eller vilken användning som är prioriterad. Detta bör beaktas i planering av havsbaserad vindkraft. I första hand bör befintliga system och skyddsformer användas och konsekvenserna av ett nytt system behöver utredas.

Roll i energisystemet

Elcertifikatsystemet

Länstyrelsen anser att fossilfrihet, robusthet och mångfald i energisystemet ökar resiliens och minskar sårbarhet. Klimatmålen och miljömålen ska vara styrande i utbyggnad av ny kapacitet och i ersättning av avvecklade produktionsanläggningar. Länstyrelsen instämmer med Energimyndigheten i bedömningen att riktade stöd till specifik teknik bör jämföras med riktat stöd mot andra eftersom det finns flera sätt att möta 100% förnybar elförsörjning. Teknikneutrala stöd som elcertifikat har marknadstekniska fördelar men kan inte hantera behovet av effektbalansering eller lokala förutsättningar och därför bör frågan om riktade stöd tas upp regelbundet i samband med uppföljning av elsystemets utveckling.

Effektbalansering

Länstyrelsen vill understryka behovet av att möjliggöra en basförsörjning av el inom energisystemet med en robust reglerkraft. Energimyndigheten analyserar den frågan i relation till avveckling av kärnkraft, förändringar i elförbrukning, den internationella elmarknaden och olika förnybara energikällor. Havsbaserad vindkraft kan ge en jämnare eltillförsel än landbaserad vindkraft och en välplanerad distribution av kraftverk kan till viss del minska behovet av reglerkraft, men ytterligare reglerkraft krävs. Energipolitiken

utgår från att vattenkraften kan användas i än högre grad för att hantera effektförsörjningen när kärnkraften avvecklas, och Länsstyrelsen ser en konflikt med naturskydd och energiförsörjning i det avseendet. Till exempel begränsar krav på en förbättrad vattenmiljö möjligheten att öka flera älvars effekttregleringskapacitet i framtida elförsörjning. Beräkning av framtida elbehov och produktionskapacitet bör i större utsträckning ta höjd för eventuella restriktioner i vattenkraftsförsörjning samt hänsyn till både miljömål och FNs hållbarhetsmål.

Koppling till mål och strategier

Energimyndigheten har enligt uppdrag haft fokus på de svenska och EUs mål inom klimat och förnybar energiförsörjning. Länsstyrelsen anser att en mer djupgående analys kopplad till både Sveriges miljömål och FNs hållbarhetsmål skulle belysa relevanta målkonflikter samt stärka beslutsunderlaget för behandling av havsbaserad vindkraft och dess utvecklingspotential i Sverige.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med klimat- och energisamordnare Aino Inkinen som föredragande. I den slutliga handläggningen har även miljöskyddshandläggare Bernt Forsberg, länsråd Johan von Knorring, länsassessor Mikaela Öster och planhandläggare Åsa Blomster deltagit.

Göran Enander

Aino Inkinen